

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Meghalt a törökök atyja.

A török köztársaság megalakulásának 15-ik évfordulóján nagy gyász érte a török nemzetet. Törökország ujjíateremtője, Kemál Attatürk, köztársasági elnök hosszas betegség után meghalt. A kiváló férfiú rázta fel a már pusztulásra ítélt török népet beteges tehetetlenségéből. Attatürk korszaka előtt az ezeregyéjszaka varázslatos világában éltek a törökök szultánjaik uralma alatt. Ő indította el Törökországot és a török népet az új fejlődés lendületes útján.

Attatürk mint katona tűnt fel először. Huszonegyéves korában már vezérkari kapitány és ekkor politizálni kezd. Egyik résztvevője annak az ifjú török mozgalomnak, amely ujjíításokkal akarta Törökországot elársztani. A kísérlet nem sikerült teljesen. Attatürk, akit akkor Kemál pasának hívtak, nem értett mindenben egyet az ifjú török mozgalommal. Ha tőle függött volna Törökország, soha sem lépett volna be a világháborúba. A rábizott katonai feladatokat azonban hűséges kötelességtudással, nagy szolgálat készséggel teljesítette és vitézül végig harcolta a világháborút. A világháború után a sevresi béke megfosztotta Törökországot nemcsak európai, de kisázsiai birtokaitól is. Ekkor Kemál pasa mint szabadsághős állott a törökök élére. Megverte az egyesült görög és angol hadsereget. Ezért Gázi azaz győztes nevet kapott. Innen kezdődött el az új Törökország fejlődése. Görögországgal lakosságcsereét csinált, háromszázezer ember költözkö-

dött át egyik országból a másikba. Miután hazájának határait biztosította, tevékeny alkotó munkásságba kezdett. Feladata nem volt könnyű. Az ezeregyéjszaka meséinek világában élő, mohamedán vallású nép makacosságával kellett felvennie a küzdelmet. A mohamedán hit nagy akadálya volt a fejlődésnek, ezért elválasztotta az államot az egyháztól. Ezt a súlyos műtétet Kemál pasa 1924-ben hajtotta végre.

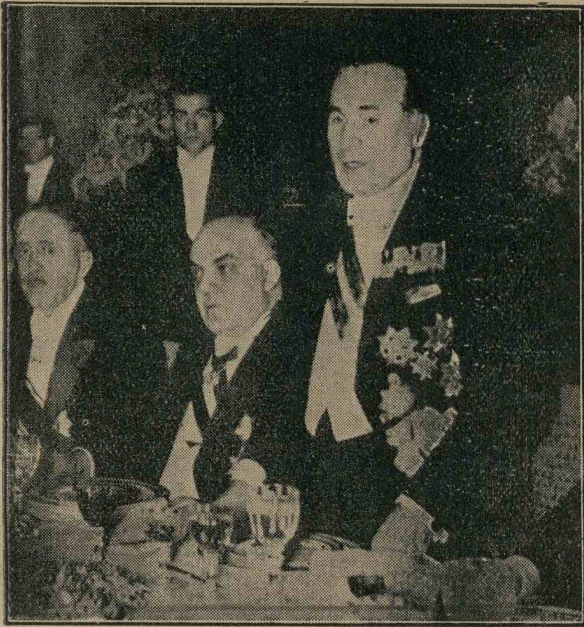
Sorra jöttek aztán az ujítások. Megszüntette a többnejűséget, eltiltotta a férfiaknak a piros török sapka, a fez, a nőknek a fátyol viselését. Bevezette a törököknél a családneveket, ő maga családnévül Attatürk nevet vett fel. Megszüntette az arab naptárt és bevezette a nálunk érvényben levő időszámítást. Alkotó munkássága során sokszor kellett erőszakot alkalmaznia, de tántoríthatatlanul haladt előre azon az úton, amely Törökország megújulásához vezetett. Külpolitikájában vi-
gyázott arra, hogy a Törökországgal állandóan kacérkodó bolsevizmus ne váljék általmá-

Kemál Attatürk.

ra új Törökországnak. Szövetséget kötött a Balkán államokkal és olyan ügyes külpolitikát folytatott, hogy a Földközi tengert uraló hatalmak között számottevő tényezővé vált.

Az elmondottak csak vázlatosan jellemzik Kemál Attatürk alkotó munkáját. Rövid 15 esztendő alatt a beteg Törökországból életképes államot szervezett. Méltán gyászolják tehát benne a törökök atyjukat.

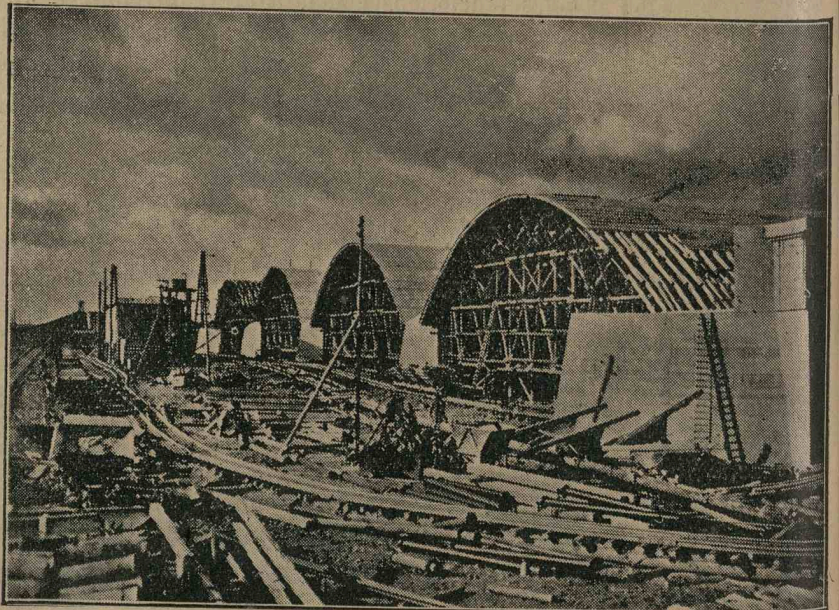
Bolgár vendég Bucureștiben.

Dobre Bodjiloff, a bolgár nemzetibank kormányzója látogatást tett Bucureștiben. A bolgár vendég tiszteletére a kormány diszebédet rendezett. Képünk azt a jelenetet mutatja, amikor Mitița Constantinescu nemzetgazdasági miniszter felköszönti a bolgár nemzetibank kormányzóját.

Dobre Bodjiloff,
a bolgár nemzeti bank kormányzójának
tiszteletére a kormány diszlakomát adott.

Nagy csatorna-hálózatot építenek a németek.

Németország gazdasági terveinek megvalósítása érdekében hatalmas csatorna hálózatot épít a Birodalom közepén keresztül. Ez a csatorna bele fog kapcsolódni Németország hajózható folyóiba. Németországban néhány év múlva olyan tökéletes csatorna hálózat lesz, hogy vízi uton lehet minden árut eljuttatni a Fekete tengerből az Északi tengerig. Ennél a víziútnál fontos szerep fog jutni a Dunának és a Rajna folyónak. — Képünkön az óriási csatorna építési munkálatait mutatjuk be.

A munkácsi síkság.

A Magyarországnak itélt Munkács városa síkság szélén fekszik. Északról a Beszkidek határolják. Munkács multját lapunk mai számának „Mulató” rovatában ismertetjük.

Károly király londoni látogatásának jelentősége.

Az egész világ közérdeklődésének a homlokterében áll Károly király Őfelségének és Mihály nagyvujának a londoni látogatása. Nemesak a román sajtó, hanem az angol sajtó is nagy lelkesedéssel ír a londoni látogatásról, amely hivatalosan megpecsételné azokat a régi baráti kapcsolatokat, amelyek már a múltban is Anglia és Románia között fennállottak. A párizsi királylátogatás után másodizben hagyja el Károly király az ország határait és nagy politikai és külpolitikai felkészültségével személyesen erősíti meg Románia régi külpolitikai kapcsolatait.

A királyi vonat különben vasárnap este futott ki a mogossiai pályaudvarról, ahol az udvar miniszterei és a kormány tagjai Miron Cristea pátriárka miniszterelnök vezetésével búcsúztak el az uralkodótól és a trónörökösötől. Az előre megállapított program szerint Őfelsége külön kocsija november 15-én reggel érkezett meg a franciaországi Boulogneba és ott a Siokh angol torpedórombolóra szállt át, amelyet másik két hadihajó kísért. Őfelségét és a trónörökösöt Doover kikötőjében a kenti herceg, György angol király legfiatalabb testvéröccse és Grigorcea londoni román követ fogadták. A hajóút után külön királyi vonatra szálltak át és hétfőn délután 3 óra tájban érkeztek meg a londoni Viktória pályaudvarra, ahol Őfelségét és Mihály nagyvuját György angol király, Chamberlain miniszterelnök és az angol kormány tagjai és Ghica meghatalmazott miniszterrel az élén a román követség tisztikara fogadta.

A Viktória pályaudvarról az előre megállapított program szerint diszhintón a Buckingham palotába hajtottak, ahol Erzsébet királynő a királyi család tagjaival fogadta a magas vendégeket. Hétfőn délután 5 órakor a felséges vendégek meglátogatták Mary angol királynét. Délután 6 órakor a londoni községi tanács vezetői a Saint James palotában ünnepélyesen fogadták a királyi vendégeket és este 8 óra 30 perckor a diszvacsoza volt a Buckingham palotában. Tervszerint november 16-án 12 óra 25 perckor a román királyi vendégek tiszteletére London polgármestere ad ebédet. Este 8 órakor Károly király és Mihály nagyvujda a londoni követségen a londoni román kolónia tagjait fogja meglátogatni, egy félóra múlva pedig az angol király és királyné, valamint az angol királyi család tiszteletére diszbed lesz, amelyen Chamberlain

miniszterelnök is részt vesz. November 17-én pedig a felséges vendégek Odiham-Aldershatban a légügyi és motorizált katonai egységeket látogatják meg és ugyanott ebédelnek. Este 8 óra 30-kor nagy diszbed lesz. November 18-án, délelőtt 11 órakor Őfelsége Károly király és Mihály nagyvujda trónörökös ünnepélyes külsőségek között hagyják el Londont.

Károly király londoni látogatása nagy visszhangot keltett Angliában. Az angol lapok szerint a királyi látogatás új fejezetet nyit meg az angol-román gazdasági kapcsolatokban. Különösen nagy fontossága van annak, hogy a londoni kereskedelmi városrészben az ugynevezett Guildhallban lesz fogadtatás s ezen a fogadtatáson Őfelségének egy aranyból készült dobozt fognak átnyújtani. Anglia kereskedelmi és gazdasági életének a vezetői különösen fontos vendégnek tekintik Károly királyt s az angol és a román lapok szerint az a megkülönböztetett figyelem sorozatos kereskedelmi tárgyalások bevezetését fogja jelenteni angol és román üzletfelek között.

Kétségtelenül megállapítható, hogy Őfelsége Károly király, amidőn óhajátát fejezte ki, hogy találkozni kíván az angol gazdasági élet vezetőivel, azt akarta, hogy ezeken a találkozásokon Anglia és Románia között a kívánt gazdasági kapcsolatok előtérbe lépjenek.

A román lapok szerint az új középeurópai helyzetben Bucuresti a legnagyobb kereskedelmi központja lehet Délkeleteurópának és épen ezért Őfelségének az a szándéka, hogy Bucurestiben mindenki számára kereskedelmi szabadságot teremtsen. A román lapok azt írják, hogy Károly király látogatása alkalmával a London-Bucuresti tengely megteremtésének az érdekében dolgozik és bizonyára lefekteti a két ország között megköthető szoros gazdasági kapcsolatoknak az alapjait. Károly király londoni látogatása tehát a franciaországi látogatás után bizonyosságul szolgál arra, hogy Románia továbbra is kitart hagyományos külpolitikája mellett, de ez nem fogja azt jelenteni, hogy Németországgal szemben ne őrizné meg szoros gazdasági kapcsolatait. Ha a román lapoknak az a feltevése, hogy London és Bucuresti között szoros gazdasági tengely épül, meg fog valósulni, akkor az ország fővárosa, Bucuresti Délkeleteurópának tényleg fontos gazdasági centruma lesz s Károly király látogatása úgy külpolitikai, mint gazdasági szempontból elérte messzemenő céljait.

Külföld.

Ófelsége londoni látogatása az angol trónbeszédében. VI. György király az angol parlament megnyitása alkalmával tartott beszédében nagy örömeinek adott kifejezést, hogy II. Károly román király Ófelsége Londonba érkezik látogatásra.

Hitler weimari beszéde. Hitler kancellár Weimarban feltűnéstkeltő beszédet tartott. Méltatva a német hadsereg kiválóságát, érdekes hasonlattal példázta Németország helyzetét. Tüskés disznóhoz hasonlította, amely senkinek sem árt, csak távol kell maradni tőle. A sündisznó ugyanis sohasem támad meg senkit, nem kell hozzányulni s ekkor nem szur. Hitler beszéde Londonban és Párisban rendkívül nagy érdeklődést váltott ki. Az angolok általában tárgyilagosan fogadták a beszédet, a franciák azonban ideges hangon bírálják.

A magyar parlament diszülése. A Felvidék magyarlakta részeinek visszacsatolása alkalmából tartott magyar parlamenti ülés diszes és ünnepélyes körülmények között folyt le. Korniss Gyula elnök nagyszabású ünnepi beszédében rámutatott arra, hogy a Szent István évben Szent István áldást hozott a magyarságra, mert a felvidéki magyarság visszakerült Magyarországhoz.

Januárban választások lesznek Angliában. Az angol parlament utolsó ülészakasza rövidesen véget ér és a választásokat kitűzik. A választások január hónapban lesznek. Megtörténhetik azonban, hogy az angol polgárokat már előbb urnák elé szólítják.

Revolveres merényletet követtek el a párisi német követtség titkára ellen. Egy Hechel Feibl Grimstein nevű zsidó a párisi német nagykövetségen revolveres merényletet követett el a nagykövetség egyik titkára ellen. A merénylő kijelentette, hogy bosszút akart állani azért, hogy Németországból kiűzték a lengyel zsidókat. A német követtségi titkár meghalt. A gyilkosság hatása következtében Németországban nagy zsidóellenes tüntetések voltak. Németország számos városában felgyújtották a zsinagógákat, bezúzták a zsidók lakásainak és üzleteinek ablakát. Az utcákon „halál a gyilkosokra” felirattal ellátott táblákat hordoztak körül. Németország területén több ezer zsidót letartóztattak. Hir szerint Németországban a zsidó kérdést gyökeresen rendezni fogják. Az összes zsidókat gyűjtőtáborokba utalják.

Szlovákia nem folytathat önálló politikát! A prágai cseh ujságok tiltakoznak az ellen, hogy Szlovákia önálló külpolitikát folytasson. A cseh lapok megállapítják, hogy Szlovákia a cseh államhoz tartozik és egy államnak csak egyféle külpolitikát lehet folytatnia.

Nemzeti alapra helyezkednek a magyar szociálisták. A magyarországi szociáldemokrata párt, tekintettel a nemzetközi eseményekre és a Magyarországon történt belpolitikai változásokra, elhatározta, hogy megszakítja kapcsolatait a külfölddel és nemzeti alapra helyezkedik. A szociáldemokrata párt parlamenti csoportjának vezetője kijelentette, hogy a szociáldemokrata párt álláspontja magyar nemzeti és ezért szükségesnek tartotta a nemzeti alapra való helyezkedést.

Találkoztak Kánya és Stojadinovits? Két angol ujság azt a feltűnő hirt közölte, hogy Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök és Kánya Kálmán magyar külügyminiszter Szegeden találkoztak. Az angol ujságok hiradása szerint a két államférfi a jugoszláviai magyar kisebbségek helyzetének végleges rendezéséről tárgyalt. Budapesti ujságok a találkozás megtörténtét nem erősítik meg, de nem is tagadják.

Bulgária lemondott a Jugoszláviával szemben fennálló területi igényeiről. A Semnalul című bukaresti ujság szerint a jugoszláv és bolgár miniszterelnökök találkozása alkalmával Bulgária lemondott a Jugoszláviával szemben támasztott területi igényeiről. Így a jövőben Jugoszlávia és Bulgária között szoros együttműködés várható. Ez a legrövidebb idő alatt abban fog megnyilatkozni, hogy Bulgária és Jugoszlávia között gazdasági kapcsolat létesül.

Fejlesztik Anglia légi védelmét. Az angol légügyi miniszter elhatározta, hogy az Anglia légi védelmét ellátó harci gépek számát megkétszerezi. A légügyi védelem egy milliárd fontnyi összeget fog felemésztetni.

Mozgolódnak a Memel vidéki németek. A Memel vidéki németek képviselője kijelentette, hogy a Memel vidéki németesség nem hajlandó tovább is Litvánia fennhatóságának alávetni magát.

Nő a magyar állampapírok értéke. Az angol fontban kibocsátott magyar állampapírok értéke a londoni tőzsdén állandóan nő. Az angol gazdasági szaklapok megállapítják, hogy Magyarország kitűnő gazdasági politikát folytat.

Befejeződött a Magyarország-nak itélt cseh területek átvétele. A bécsi döntőbíróóság által visszatért területek megszállása és átvétele befejeződött. A lakosság mindenütt nagy lelkesedéssel fogadta a bevonuló magyar csapatokat. A magyar csapatok bevonulása a Csallóközben kezdődött. Komárom város megszállása után bevonult a városba Horthy Miklós, Magyarország kormányzója és a magyar kormány. Komárom lakossága a magyar kormányzót lelkesen ünnepelte, Esztergornál József főherceg vezette át a magyar csapatokat az átveendő területre. A magyar csapatok öt nap alatt vonultak be a Magyarországnak itélt területre. A megszállás Kassa ünnepélyes átvételével fejeződött be. A kassai bevonuláson résztvett Horthy Miklós, Magyarország kormányzója és az egész magyar kormány. Ezenkívül külön vonatok szállították az ezrekre menő közönséget az

ünnepélyes bevonuláson való részvételre.

Az átvett területen mindenütt megkezdődött a rendes élet. A magyar katonai, közigazgatási és állami szervek rendszeresen működnek. A vonatok menetrendszerűen közlekednek és a gazdasági életben semmi fennakadás sem történt.

Angol államférfiak Párisban. A francia kormány meghívására november hónap végén Chamberlain angol miniszterelnök és Halifax külügyminiszter Párisba utaznak. Ez alkalommal a francia kormány tagjaival megbeszélést fognak folytatni az európai helyzetről.

Ruszinszék teljesen el van vágva a prágai vasuti vonaltól. A cseh-magyar határ megváltozása következtében a Ruszinszékot Prágával összekötő vasuti vonal Magyarországhoz került. Így Ruszinszék teljesen el van vágva Prágától.

Pál jugoszláv kormányzó herceg is Londonba utazik. Az angol ujságok nagy cikkekben

méltatják II. Károly király Öfelsége londoni látogatásának jelentőségét. Az angol ujságok szerint Károly király Londonban találkozni fog György görög királlyal. II. Károly király Öfelsége látogatása után nem sokára Pál jugoszláv kormányzó herceg is Londonba megy.

Megválasztották a török köztársaság új elnökét. Kemál Attatürk halála következtében a török nemzetgyűlés összeült, hogy új köztársasági elnököt válasszon. A török köztársaság elnökéül Izmet Inönüt választották meg. Az új elnök eddig a miniszterelnöki méltóságot töltötte be és az elhunyt Attatürknek legközelebbi munkatársa volt.

Japán jelentés a kínaiak veszteségéről. Japán jelentés szerint a legutóbbi három hónap harcai alatt a kínaiak százötvenezer katonát veszítettek. Az emberveszteségen kívül igen nagy az anyagi veszteség, amely zsákmány alakjában jutott a japánok kezére.

Mit kapott vissza Magyarország?

A Népszövetség csődje. A fegyverszünet huszéves évfordulója alkalmából a „Temps” című francia ujság nagy cikket irt. A cikk írója kifejti, hogy a háboru utáni évek nem váltották be azokat a reményeket, amelyeket a győzelem rejtett magában. A győztes hatalmak nem tudták megteremteni a Népszövetség tekintélyén alapuló új európai rendet. A Népszövetség működése teljes sikertelenséggel végződött és nem szabad remélni, hogy mai alakjában valamikor is működni fog.

Hitler visszakövetelte Németország gyarmatait. Hitler Münchenben nagy beszédet tartott. Beszédében határozott hangon kijelentette, hogy Németország tárgyalások útján akarja megvalósítani gyarmati igényeit. Hitler hangsúlyozta, hogy bizik Franciaország és Anglia békés akaratában, bár tudja, hogy nagyon sokan vannak, akik háborut akarnak Németország ellen. Annak a reményének adott kifejezést, hogy Németországnak végül is meg kell egyeznie az illetékesekkel a gyarmatok kérdésének ügyében, mert azokat annak idején igazságtalanul szakították el a németektől.

Átszervezik a magyar kormányt. Magyarország területének megnagyobbodása következtében szükségessé vált a magyar kormány átszervezése. Valószínűleg ismét Imrédyt fogják megbizni kormányalakítással. A jelenlegi kormány több tagja azonban kiválik a kormányból és helyettük új miniszterek lépnek be.

Vissza akarják foglalni a kínaiak Kantont. A kínaiak hevesen támadják a japánok arcvonalát. A kínai csapatok négy oldalról be akarják keríteni Kantont és vissza akarják foglalni. A japán hadvezetőség jelentése szerint a kínai hadvezetőség a japán csapatok előnyomulása következtében több várost kiűritett.

Arab-zsidó értekezletet hívnak össze Londonban. Az angol kormány úgy döntött, hogy eljéti Palesztina felosztásának tervét. A kormány értekezletet fog összehívni Londonba, amelyen az arab és zsidó nép képviselői fognak résztvenni. Az értekezlet napirendjén szerepelni fognak mindazok a kérdések, amelyek hivatva vannak arra, hogy Palesztinában a békés állapotokat megteremtsék.

Az arabok egyébként tovább

erőszakoskodnak Palesztinában. Most már a Jordán folyó balpartján is követnek el merényleteket és erőszakos cselekedeteket. A telefon összeköttetés Palesztina sok részében szünetel, mert az arabok megsemmisítették a telefon vonalakat.

Súlyos ellentétek a csehek és szlovákok között. Angol ujságok értesülése szerint a csehek és szlovákok között az ellentétek nagyon kiéleződtek. A szlovákok teljes önállóságot követelnek, és csupán a külügyet akarják Prágával közösen vállalni. Sürgetik az önálló szlovák hadsereg felállítását. Hir szerint Sirovy miniszterelnök ellen merényletet akartak elkövetni, mielőtt azonban a merényletet végrehajthatták volna, felfedezték és a merénylet előkészítőit letartóztatták.

Ujból felgyújtották az arabok a petroleum vezetékét. Palesztinában az arabok erőszakosságai tovább folynak. Haifa közelében ubjól felgyújtották a petroleum vezetékét.

Mi van Blücher tábornokkal? A távol keleti szovjet haderő parancsnokának, Blücher tábornoknak sorsáról nagyon ellentétes hírek kerültek forgalomba. Állítólag kivégezték.

Aratás és cséplés után a következő évi termésre készítjük elő a talajt. A jó gazda szorgalmasan gondozza földjét, mert a jól táplált föld sokkal több és jobb termést ad. A talajművelésre, forgatásra és trágyázásra szakszerűen tanít meg

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Frénc

GAZDATUDOMÁNY

együtt csak **80** Lei, a bolti ár egyébként 90 Lei. — A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert az utánvételes postázás lényegesen többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzon mindenki mielőbb megszerezni a **GAZDATUDOMÁNY** című könyvet!

című közel 700 oldalas számos magyarázatokkal díszített teljes gazdasági szakkönyve.

A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal

Vigyázzunk leányainkra!

A Magyar Nép 44. számában tartalmaz cikk jelent meg „Vigyázzatok falusi leányok” cím alatt. A szép Viktoriák nem ritka esetei megdöbbennek s felháborítanak minden jó-érzésű családfőt. Mulhatatlanul tenni kell valamit, leányaink megmentése érdekében. Cikkíró úgy gondolja, hogy „elutazásuk előtt minden veszedelemre ki kell oktatni őket, hogy milyen veszedelmek leselkednek rájuk. Hetenkénti beszámolást kér a velük történt dolgokról. Kérjék ki levélben a szülők tanácsát és útmutatásait stb.”

Szép elgondolás! Sajnos, azonban nagyon kevés léssen azoknak száma, akik a kívánt módon fognak cselekedni. Ezért mégis ki kell oktatni őket feltétlenül! De többet fognak megmenteni, ha a baj megszüntetését leányaink nevelésénél próbáljuk elkezdni.

Nagyon sarkunkban van a cselekvés órája, mert a közerkölesőség rohamosan halad a lejtőn az örvény felé, falun éppen úgy, mint városon. Megdöbbenő és kétségbeejtő az, amit a nősulni nem merő fiatal emberektől hallunk. A mi időnkben nem így volt...

Mit tegyünk? Nevelnünk kell leányainkat úgy, hogy erősek, szilárdak legyenek a kísértés, csábítás és hazug ígéretekkel szemben. A nevelés munkája minden munkánál nagyobb fáradságot, figyelmet, értelmet, tapintatot igényel. De nőink, leányaink becsülete megköveteli ezt a fáradságot. — Széchenyi is így ír a „Hitel” című munkájában: „Fogadjátok, hazám érdemes leányai, tiszteletem és szeretetem jeléül ezen kis munkám ajánlását. Ti emelitek egekbe a port s halhatatlanságra a halandót. Üdvözlét és hála Nektek!...” Ime, szemünk elé állítja Széchenyi a nőt, mint eszményt, akinek az jutott osztályrészül, hogy: „egyekbe emelje a port s halhatatlanságra a halandót!...” Van-e ennél szebb feladat!? Valóban, ha minden nő, minden anya és hitves ilyen lenne, akkor nem léteznék hazug gyermek, nem erkölestelen ember, nem léteznék ugynevezett akasztófavirág, kik, ha előbb nem, végső óráikban kiáltják a legsúlyosabb vádat: „anyám, mért nem neveltél az igaz utra, hitre szeretetre!...”

Az emberiség főjajdul, keresi korunk erkölcsi és az ezzel járó sok keserű csalódás, könnyhullatás okát. Megfelel erre a közmon-

dás: Keresd az asszonyt! S e mondás mélységét nemcsak az általánosan neki tulajdonított értelemben kell keresni, hanem az áltaiam fölvetett szempontból is, sőt talán így még inkább!

„Keresd az asszonyt!” Igen! Az asszonyt! Az édes anyát! A legközvetlenebb nevelőt. Sokat otthon találsz, de jaj de sokat nem! Vannak kik hivatalban, gyárban, becsületes kenyérkeresetben. Sajnos, vannak és találunk városon édes anyákat, akik életük kockázásával e világra hozott gyermeküknek a nevelését tisztán a dajkára bízzák s ők maguk — megfélelkezve sőt nem egyszer megundorodva a gyermek nevelés nehézségeitől — kezükben nem egyszer a ponyvairodalom termékeivel töltik, vagy otthon, vagy sétálva idejük egy részét. És a kisedel nem tudja, hogy miért lett egyszerre olyan árva, miért kell idegen keblen álmodnia a tiszta és szent gyermeki álmot! Szerencsés a gyerek, ha nevelője jó, de jaj hány van olyan, akinek dajkája azt a nevelést tisztán kenyérkeresetnek tekinti és nem másnak! Kérdem: milyen sors vár az ilyen gyermekre? Leány! — akkor egy a bukottak közül. Hasonlóképpen áll a helyzet falun is. Ott a legtöbb az édesanyai tejjel nő fel és édesanyai keblen álmodik, de ott meg az a nagy baj, hogy az édesanyák nem fordítanak elég gondot éppen leánygyermekük nevelésére. Kevés kivétel van és azoknak tisztelet adassék! A falusi anya nem egyszer munkában, mezőn van s talán indokolt az otthonnemléte, de amikor otthon van, tegye meg a teendőjét illőképpen. Mit tegyen? És ezen fordul meg minden. Megpróbálom, mint gyermekeitek tanítója, megmutatni az egyetlen utat, mely megmenti leányainkat a Viktoriák szomorú sorsától.

A fát a kertész csemete korában alakítja. Akkor lehet olyanná nevelni amilyenre éppen a kertész akarja, de ha nagy fává válik, már elkésztett az idomítással. Így van leányaink nevelése is. Nevelni már attól az időtől kell, mihelyt a megszületés utáni órákban keblére ölelte és számára az életfeltétel dus forrását megnyitotta. Más nem nevelheti csak az igazi édesanya! A legszerencsésebb az a gyermek, kinek édesanyja vallásos, de igazán vallásos! Az ilyen anyák s csak — ezt hangsúlyozom

— az ilyenek adhatnak igazi vallásos nevelést gyermekeiknek. Falumban van 3 család. Egyik 12 gyermeket nevel, másik 7-et és a másik 4-et. E felsorolt családokban a nevelés nagymunkáját a édesanyák végzik. Ezek a családok adják falumnak, iskolámnak a legtisztább gyerekeket, illetve ifjúságot. De az anyák s az apák ott láthatók a templomban. Este egyházi énekekkel pihennek. S vannak családok, akiknek fiai anyai nevelés hiánya, vallástalanság miatt istentelenek, éjjel utcán kóborgó s nem egyszer más tulajdonát érintő, halálra ítélt fiak.

Legyen az édesanya az ő leányának bizalmas, őt szerető, de szigorú nevelője. Ne nevelje szélsőségekre való csapongásra, mely követelődve, zsarnokká teszi a gyermeket, mert ez sok családot tönkre tett. Fegyelmezze vágyait, hiúságát. Az egyszerűséget, mint a nő egyik legszebb ékességét tanulja megismerni. Ma a mi életünk, jövőnk úgy, mint jelenünk tökéletes nőt követel! E tökéletességre csak úgy tesz szert, ha kis korától fogva erre nevelik. Az önzetlenséget, szivességet kell belenevelni már kis korában. Általában vallás-erkölcsi legyen a nevelés. Az ami nem a kül-

sőségekben piros ajkakban, selyem ruhákban nyilvánul, hanem a lélek valódi benső vallásosságát mutatja meg.

Fejlesszük ki a lelkiismeretet, mint a legszigorubb birót leányainkban, mert ha a szigorú lelkiismeret lesz sajátjuk, akkor nem kell őket féltve őriznünk, kísérgetnünk, még a szomszédba is, az ők legjobb ellenőrük a lelkiismeretük, még szigorubbán vigyáz rájuk mint a leggondosabb édesanya. Ennek az a haszna is lesz, hogy önállóságra szoktatjuk s a sors bárhová vigye, távol a szülői háztól, mégis megfogja őrizni hitét, becsületét, ősi szokását, ruháját és mint tisztaságban, tisztességben hazatért leány nem fog sokáig pártában maradni, mert fiaink még mindig a hü és igaz feleség után vágynak.

Falusi anyák tartásatok minden dolgotoknál fontosabbnak leányaitok vallásos, Istenfélelemben való nevelését, mert csak így fogjátok megérdemelni a nagy Széchenyi előbb idézett mondását: „Ti emelitek egekbe a port s halhatatlanságra a halandót!”

Fekete Károly,
ref. lév. tanító.

• Hírek •

London ünnepi Románia uralkodóját. Az angol nép lázasan készült magas vendégeinek fogadtatására. A látogatással kapcsolatban sok érdekes cikk jelenik meg az angol ujságokban. Egy ismert angol ujságíró Mihály nagyvajda trónörökös-ről lelkes hangú cikket írt. Megállapítja, hogy a fiatal trónörökös már valósággal érett férfi, komoly, megfontolt s megjelenése elbűvölő. Az angol ujságok hangsúlyozzák, hogy Ófelsége II. Károly király és a román trónörökös látogatása rendkívül nagyjelentőségű. A királyi palotában ünnepek voltak a magas vendégek tiszteletére. A sorozatos ünne-

ségek műsora káprázatos fényű volt. Ófelsége II. Károly király nagyon sok ajándékot vitt az angol királyi családnak. Az ajándékok között a román népművészet remekei szerepelnek.

Iorga professzor Mihály nagyvajda iskolájáról. Új és hasznos nevelési eszme, hogy az iskolai oktatást a gyakorlati eszmék alapján szervezzük meg. Ez az eszme az ország nagy problémáival elfoglalt uralkodónk, Ófelsége agyában született meg s az elvet magas és nemes cél megvalósítására irányították: az ország jövő urának nevelésére. Valóban nagy munka s már a határokon túl, messze a világban is annyira meghajtják előtte az elismerés zászlóját, mint azt a valóban nagy horderejű dolgok esetében szokták.

A lelkes tanárok teljes odaadással vállalták az új program végrehajtását s lelkesülségük kiváló eredménnyel járt.

Sigmaringenbe látogat az Uralkodó. II. Károly király Ófelsége a londoni látogatás után Párizson keresztül a németországi Sigmaringenbe utazik s ott Hohenzollern Frigyes herceget látogatja meg.

Hanzu tábornok ellenőrző körutja. A Szamos tartomány kormányzója, Hanzu tábornok Szatmár megyében meglátogatta a határmenti román telepéseket. A kormányzó-tábornok meghallgatta a telepések panaszait. A látogatás eredményeképpen rövidesen új utakat fognak építeni, hogy a telepéseket a megye forgalmába bekapcsolják.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrengés, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban kapható.

Átmenetileg megszakadt a vasuti összeköttetés Szatmár és Máramarossziget között. A cseh-magyar határ megváltozása következtében a vasuti vonalnak az a része, amelyen át a román vonatok Máramarosszigetig jutottak, kis darabon Magyarországhoz került. Így átmenetileg Szatmár és Máramarossziget között megszakadt a vasuti forgalom. A vasut igazgatósága gondoskodott arról, hogy a forgalmat autóbuszok bonyolítsák le. Egyidejűleg a vasut igazgatósága megtervezte az intézkedéseket, hogy vasuti egyezmény útján rendezze a vasutforgalom kérdését.

Mit kell tudni az állami foglalásról? A pénzügyi eljárást egységesítő új törvényről a következőket kell tudni. A jövőben a foglalás utáni 25-ik napra kiűzhető az árverés, amely csak délelőtt 10 óra és délután 6 óra között tartható meg. Az állami foglalás alól kivett ingóságok a következők: a) az adós családjának feltétlenül szükséges ágyak, öltözetek és háztartási cikkek; b) két igavonó, egy tehén, egy kecske, hat juh, az adós választása szerint, az ezekhez szükséges élelmiszerekkel, továbbá a vetőmagok; c) gazdasági szekér, eke és szántógép; d) a foglalkozás üzéséhez szükséges gépek, szerszámok és felszerelések, amelyeknek értéke azonban a 15 ezer lejt nem haladhatja meg és ezeket az adós vá-

lasztja ki; e) katonai felszerelések.

A végrehajtás elleni előterjesztés az adótartozásnál csak úgy érvényes, ha az egész összeg, más jellegű tartozásoknál a követelés 10 százaléka az adós által letétbe kerül. Abban az esetben, ha nem az adós adja be ezt a jogorvoslati kérelmet, tehát harmadik személy tulajdonképpeni igénypert indít, úgy annak csak akkor kell biztosítást adni, ha az adóssal közös háztartásban él. Ha az állami követelés összege az ötezer lejt nem haladja meg, akkor sem az adós, sem harmadik személy felfolyamodása esetén nem kell biztosítékot letétbe helyezni. Az új törvény december elsején lép életbe.

Megtiltották a denaturált szesz árusítását. Az állami ellenőrző szervek rájöttek, hogy sok falusi ember a denaturált szeszt kenyéren szűrte át, hogy kellemetlen ízét elveszítse és azután, mint pálinkát fogyasztotta el. Tekintettel arra, hogy a denaturált szeszből készült pálinka valóságos mérge, a pénzügyminisztérium megtiltotta a denaturált szesz árusítását. Ezentul csak azok vásárolhatnak denaturált szeszt, akiknek foglalkozása a denaturált szesz használatát megkívánja. Ha valakinek háztartása részére denaturált szesz szükséges, előzetesen be kell hogy jelentse a pénzügyigazgatóságnál és onnan kiutalják számára a denaturált szeszt.

Kisiklott a bukaresti gyorsvonat. A bukaresti gyorsvonat Árkos állomás közelében kisiklott. A mozdony lefordult a tőlétről és három személykocsi leugrott a sínekről. A mozdonyvezető súlyosan megsebesült.

Gyűlést tartott Temesváron a romániai német népközösség.

A romániai német népközösség Temesváron gyűlést tartott. A gyűlésen dr. Mühl Gáspár és Fabritius tartottak nagyobb beszédeket. A gyűlés szónokai hangoztatták, hogy a kormánytól a Romániában élő német népkisebbség jogainak biztosítását fogják kérni.

Letartóztatott igazgató. A szatmári, állami kereskedelmi iskola igazgatóját, Apateanu Dumitru letartóztatták, mert nagy összegű pénzzel nem számolt el.

Az oroszlánszelidítő szerencsétlensége. Egy varsói oroszlánszelidítő rendes szokás szerint kezét az oroszlán szájába dugta. Az oroszlán a szelidítő kezét nem akarta elengedni. Végül is súlyos sebesülésekkel menekült a bajból.

A székely fiu esete Hitler kancellárral. Monoki Árpád, udvarhelyi szücsmester fia mindenképpen tanulni szeretett volna, de édesapja nem tudott rá áldozni, mivel szegény sorsban él és nagy családot kell, hogy fenntartsion. Monoki Árpád merész elhatározással levelet intézett Hitler német vezérhez. A levélben támogatásért folyamodott. A székely fiu levelét elolvasták és Hitler intézkedett, hogy a Humbolt Sándor csillagász nevét viselő, havonta körülbelül ötezer lejnek megfelelő ösztöndíjat adják ki a székely fiunak. Monoki Berlinben fogja tanulmányait végezni.

A kassai színház multjáról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

A katonai előképzés ifjak saját felekezeti templomaiban kell, hogy részt vegyenek az istentiszteleteken. A nemzetvédelmi minisztérium intézkedett, hogy a katonai előképzés ifjak saját felekezeti templomaiban vegyenek részt a vasárnapi istentiszteleteken.

Pásztorgyermek küzdelme a kigyókkal. A Crajova mellett levő Varvoe község határában Tudor Ilie pásztorfiu több társával együtt egy tó partján marhákat őrzött. Egyszerre csak a tóból egész csapat kigyó mászott elő és rátámadt a megremült gyermekekre. A gyermekek elmenekültek, Tudor Ilie azonban felvette a harcot a kigyókkal. Mire segítségére jöttek, ostorával huszonegy kigyót ölt meg.

Megdrágult a külföldi postaküldemények portója. Novembertől kezdve a külföldi levelek és levelezőlapok díja megdrágult. A Csehszlovákiába, Magyarországra, Jugoszláviába, Törökországba, Görögországba és Lengyelországba irányított levelek díja 7 és fél lej helyett 8 lej lett. A többi országokban 10 lej helyett 12 lej a portó. A levelezőlapok díja a fentebb felsorolt országokba 4 és fél lej helyett 5 lej lett, a többi országokban 6 lej helyett 7 lej.

Szerencsétlenség szántás közben. Érszakácsi községben Medgyesi Lajos tizenöt éves fiu bivalyokkal szántott a kertben. Az egyik barázda végén megakart a tisztítani az ekét, közben a bivalyok megriadtak és megrántották az ekét. A fiu az ekevas elé esett és a bivalyok több méteren át vonszolták. Segélykiáltásaira apja kiszabadította veszedelmes helyzetéből. Súlyos sérülésekkel szállították Tasnádra.

Összekötik a cseh műutakat a németországi műutakkal. A prágai kormány elhatározta, hogy a cseh műutakat összeköti a németországi műutakkal. Ezenkívül Pilsenből kiindulólág Prágán, Szlovákián át utat akarnak építeni Ruzsinszkóba.

Megjelent a sok szép mintával kibővített Új Kereszt szem. Iskoláknak, egyesületi lányoknak postaköltséggel együtt 18 lej. 20 darab után 10 százalék kedvezményt adunk. Ajánlatos minél előbb megrendelni, mert több kiadás már nem lesz. A megrendelést erre a címre küldjük: Katolikus Nőszövetség Cluj, Str. Grigorescu 35.

Alagutat építenek autók számára Németországban. Németországban, hogy a München és Klagenfurt közötti utat megrövidítsék, 8 km. hosszú alagutat építenek. Ezzel az utat három és félórával rövidítik meg.

Lelkészek, tanítók nőszövetségek figyelmébe ajánljuk az Új Cimora által a könyvpiacra megjelentetett szindarabos könyvecskéket. A legjobb, falusi szinpadok számára is alkalmas gyermekszindarabokat foglalják magukba ezek a könyvecskéik, ismert gyermekirok tollából. (Fereny L. Marcella, Kirjárné Kovács Emma, Balla Ilona, Horváth Sarolta, Móráné Ósz Rózsa, stb.) Árak portóköltséggel (5 lej) előre küldendők.

1. Simon Sándor: Karácsonyi örömök 20 L.
2. Mikulás, Karácsony és Szilveszter alkalmára való szindarabok 20 L.
3. Anyáknapijára, vizsgárra való szindarabok 20 L.

A fenti szindarabos könyvecskéken kívül a szerkesztőség állit össze a régi számokból szindarab sorozatot is, fedéllel ellátva. Ezek, a beérkező elismerő levelek szerint a használatban nagyszerűen beváltak. Áruk portóval együtt 25 lej, szintén előre beküldendők.

Az angliai látogatás után Ófelsége Brüsszelbe és Párizsba utazik. A londoni látogatás után II. Károly király Ófelsége látogatást tesz Belgium és Franciaország fővárosaiban. Lebrun köztársasági elnök díszvacsorát ad Ófelsége és Mihály nagyvajda tiszteletére. Ezután a királyi vendégek vadászaton vesznek részt.

Bethlen György gróf közbenjárt az elbocsátott tisztviselők érdekében. Bethlen György gróf megjelent a Kolozsváron székelő tartományi kormányzóságon és Hodor Viktor vezértitkárral beható megbeszélést folytatott a szolgálatukból elbocsátott nagyváradi tisztviselők érdekében. Hodor vezértitkár nagy megértéssel hallgatta Bethlen gróf előterjesztését és így remélhető, hogy mielőbb megoldást nyer a Nagyváradon elbocsátott magyar tisztviselők ügye.

Rövid hírek

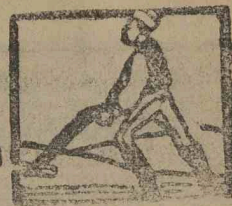
Tovább terjed a tifusz Szatmármegyében. Szatmármegye erdőjárásában a tifusz betegség tovább terjed. Gyürüs község környékén több helyen lépett fel. A tifusz terjedését a hatóságok nem tudják megakadályozni, mert sokan titkolják a betegséget. Hatósági intézkedés alapján most megvizsgálják a lakosságot és a betegeket kórházba utalják.

Agyonütötte a kivágott fa. A biharmegyei Rév község határában Ardelean Joan huszonhét éves munkást agyonütötte a kivágott fa.

Rablók támadtak meg egy okiráltságbeli falut. A Durostor megyei Torbusui községben egy telepes udvarára rablók hatoltak be. A telepes revolver lövésekkel lármázta fel a falut. A segítségére siető lakosság, rendőrség és a banditák között több óráig tartó harc keletkezett. Több sebesülés történt. A banditák végül is elmenekültek.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Jövő év őszén rendezik meg az első országos mezőgazdasági versenyt.

A hivatalos lap egyik utóbbi számában megjelent a mezőgazdasági versenyek rendszerezésére vonatkozó törvényrendelet. A földművelésügyi minisztérium körlevelet küldött ebben az ügyben a mezőgazdasági kamarákhoz s részletes tájékoztatást adott a mezőgazdasági termelőversenyek megrendezéséről. A nemzeti mezőgazdasági versenyt a mezőgazdasági kamarák rendezik és céljuk a minőségre és mennyiségre egyaránt jobb terméseredmények elérése a mezőgazdasági termelés újabb rendszereinek népszerűsítése és az eredményes munkát végző termelők megjutalmazása.

A mezőgazdasági versenyeket három csoportban rendezik meg. 1. A községi versenyeken csak kisgazdák. 2. A megyei versenyeken nagy és középbirtokosok, valamint a községi versenyek kitüntetettjei. 3. Országos versenyen pedig a megyei versenyek kitüntetettjei vehetnek részt. Nagybirtokosnak tekintik azt, aki legalább 25, középbirtokosnak, aki 5 és kisbirtokosnak, aki legalább egy hektár földet művel. A kisbirtokos csoportban azonban husz hektárnál több termőföld tulajdonosai nem versenyezhetnek.

Mivel a mezőgazdasági versenyeknek az a célja, hogy minél jobb terméseredményeket érjenek el, csak azokban a megyékben rendezik meg a községi és megyei versenyeket, melyek buzatermésre különösen alkalmasak. A földművelésügyi minisztérium átirata szerint a következő erdélyi megyékben rendeznek községi, illetve megyei versenyeket: Maros, Udvarhely, Fogaras, Kis- és Nagykovács, Szeben, Feber, Torda, Hunyad, Kolozs, Szilágy, Bihar, Arad, Temes, Krassószörény, Szamos és Szatmár.

A versenyeken az ország bármely termelője résztvehet s a földművelésügyi minisztérium alapjaiból a következő jutalomban részesülnek: Községi versenyeken: 1. I. díj 500 lej, 1. II. díj 300 lej. Megyei versenyeken nagybirtokos csoportban 1. I. díj 10.000 lej. 2. II. díj 7000 lej. 3. III. 5000 lej. Középbirtokos csoportban: 1. I. díj 5000 lej. 2. II. díj 3500 lej. 3. III. díj 2500 lej. Kisbirtokos csoportban: 1. I. díj 2400 lej. 2. II. díj 2000 lej. 3. III. díj 1500 lej. 10 jutalom á 500 lej. Országos versenyben: Nagybirtokos csoportban: 1. I. díj 20.000 lej. 2. II. díj 15.000 lej. 3. III. díj 10.000 lej és dicsérő oklevél. Középbirtokos csoportban: 1. I. díj 8000 lej. 2. II. díj 6000 lej. 5. III. díj 4000 lej és 10 dicsérő oklevél. Kisbirtokos csoportban: 1. I. díj 5000 lej. 2. II. díj 4000 lej. 5. III. díj 2500, ezenkívül 15. 1000 lejes díj és dicsérő oklevél.

Intézkedik a körlevél a versenyek bírálóbizottságainak megszervezéséről is. A községi versenyek bírálóbizottsága a mezőgazdasági kamara által kijelölt földművesből áll. A megyei versenyek bírálóbizottságának elnöke a mezőgazdasági kamara vezetője, míg az országos versenyek bírálóbizottságában a földművelésügyi miniszter, vagy a mezőgazdasági kamarák Uniójának elnöke elnököl.

Az első ilyen módon megrendezett országos mezőgazdasági verseny 1939. év őszén fog lezajlani, a földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági kamarák, egyházi, közoktatásügyi és általános népnevelő szervezetek útján máris megkezdte a propagandát a mezőgazdasági verseny minél nagyobb sikere érdekében.

„Magyar Nep”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Néhány jó tanács sertéshizlalók számára.

(Egyben felelet tanácskérő levélre!)

Rendszerint az a sertés lesz a legjobb hizó, amelyik egészséges szervezetű, kifejlődött, jó testalkatu, jó lábu (hogy a rárakodó súlyt elbirja), jó csontozatu, jó étvágyu, jó szívü és tüdejü, jó gyomru, tehát „jó takarmányértékesítő“.

Amelyik sertés laposmellü, annak rendszerint gyenge a tüdeje is. Amelyik felhuzott hasu, annak gyomra, belei, nem működnek jól, tehát vagy kisétkü, vagy rosszul emésztő. Amelyik sertés „gyomros“ azaz jól teleeszi magát, még a vályut is kinyalja, azután elmegy lefeküdni, az rendszerint sokkal gyorsabban hizik meg, mint az, amely csak futkározik, bele-beleköstol az ételbe, folyton jön meg, sokáig mászkál és végre lapos hassal nyugovóra tér.

A hizlalásnál három időszakot különböztetünk meg: az előhizlalást 6-8 hétig, a középidezőszakot 3-3½ hónapig és az utóhizlalást a „finomítást“ 3-4 hetet, úgy, hogy 6 hónapot vehetünk a teljes hizlalásra. De ez csak akkor áll így, ha sertést „kinőtt“ korban állítjuk hizóba. Minél fiatalabb korban fogjuk a sertést hizóba, annál tovább tart a hizlalás, mert eleinte, míg az állat növekedésben van, csak hust rak le és csak akkor rakja fel a zsírt, ha már növekedését befejezte.

Az előhizlalásnál olcsóbb takarmánnyal a gyomrot és a beleket kitöltjük, hogy kitárgitsuk és a későbbi időszakban adandó több takarmány befogadására és földolgozására előkészítsük. Az utóhizlalásnál az állat kevesebbet eszik, válogatósabb, ilyenkor már csak a szalonna és a zsír finomítását célozzuk.

Az előhizlalásnál korpát adunk répával, vagy krumplival, esetleg zöld herével. Később már árpadarát adunk kukoricadarával. Végül tiszta kukoricadarát adunk. De még így adjunk egy kevés árpát vagy korpát, mert a tiszta kukorica gyomorégést csinál, amit az árpa, korpa némileg csökkent. A napi

adag az erőtakarmánynál 2 kg.-nál kezdődik, fölmegy 4-5 kg.-ig és azután leszáll ismét 2-2½ kg.-ra.

A napi takarmányadag megszabásánál a régiektől tanult „arany szabály“, hogy a hizóknak a vályut ki kell szépen nyalniok, mint mondják: „el kell mosogatniok az edényeket.“ Amint valamit is visszahagynak az eleségből a vályuban, az már baj és vagy azt jelenti, hogy az eleség sok volt, tehát másnaptól fogva kevesebb adandó, míg nem kérnek többet, vagy pedig azt jelenti, hogy a takarmányban valami hiba van (dohos, penészes), vagy pedig egy közeledő betegség előhírnöke, mikor az állat étvágya leszáll.

Ha a hizósertés keményet, összetöpörödöttet, szárazat ürit, akkor vagy keserűsöt, vagy hashajtó hatásu takarmányt (langyos ivós korpát) kell nekik adni, hogy lágy ürülékük legyen, mert az ürülékből az állat gyomorműködésére biztosan lehet következtetni.

A hizóknál a só elengedhetetlen. Jó, ha darabsót (nyalósó) adunk, mert a darabsóból az állat tetszése szerinti mennyiséget vehet magához.

A másik fontos dolog a sertéshizlalásnál a tiszta ivóvíz, nyáron a fürdővíz és az etetésnél a pontos idő betartása, a tiszta, száraz fekvőhely és a nyugalom.

A sertésnek a hizlalásában a jobb etetés hatására rendszeren megjön a pázrasi kedve és ilyenkor egymást mászkálja, nyugtalan, nem eszik, tehát nem is hizik. Azért kell a kant kiherélve hizóba fogni, a kocát pedig kimiskárolva. Ez azonban veszélyesebb dolog és csak hozzáértő emberrel végezhető.

Hizlaló takarmánynak a darált eleség jobb, mint a szemes, mert a daráltból moslékot készíthetünk, amiből az állat többet vesz fel, másrészt megkiméljük a rágástól, amely egyrészt nehéz munka, tehát izommunkával jár, másrészt sokáig tart és az állatot fárasztja.

Nagy kárt okoztak Csík megyében az egerek.

Csík megyében a mezei egerek nagyon elszaporodtak. Az egerek a földet valóságban átlukgatták. Ha az időjárás nem fordul esősre, vagy téliesre, az egerek az őszi vetéseket, továbbá a lóheréseket és lucernasokat tönkre fogják cenni.

Folynak az őszi vetések!

Az esőzések meglágyították annyira a talajt, hogy az őszi vetési munkálatokat el lehet végezni. Remény lehet most már arra, hogy ha hirtelen nem fagy le, a gazdák elvégzik az őszi vetéseket, sőt még őszi szántást is végezhetnek a tavasziak alá.

Jól sikerült tenyészállat kiállítás volt Kézdivásárhelyen.

Október hónap végén Kézdivásárhelyen a Mezőgazdasági Kamara jól sikerült kiállítást rendezett. A kiállításra ugyan nem hajtottak fel sok állatot, azonban a felhajtott állatok minőségileg kiválóak voltak. A községi és magán bikák között nagyon sok tiszta szimentáli fajta volt. A sertések csoportjában is sok nemes tenyészállatot lehetett látni. Különösen ki kell hangsúlyoznunk, hogy a lovak csoportjában nagy fejlődés mutatkozik.

Miért idegenkednek a házassalándók az orvosi vizsgától? Nemcsak az egyik, hanem mindkét félre nézve fontos, hogy orvosi tanácsadást induljon a házasságba, vagy visszalépjen attól, mielőtt még nem késő. Érdekes cikk keretében foglalkozik a házassági tanácsadás fontosságával Tolnai Világlapja új száma.

PIAC

Német-román kereskedelmi tárgyalások.

A német-román kereskedelmi tárgyalások nagyon nehezen haladnak előre. A németek ugyanis különleges kívánságokkal állottak elő. Így például azt kívánják, hogy gabonavásárlás esetén Románia bizonyos mennyiségű takarmányt is legyen köteles Németországnak szállítani. Ennek azonban nehézségei vannak és így a két bizottság még nem tudott megállapodásra jutni.

Mustárak Marosvásárhely környékén.

Marosvásárhely környékén a szüret elég jól sikerült. Holandként átlag 15—30 hektóliter must termelt. A must cukorfoka klosterneuburgi mustmérővel mérve 20 fokos volt. A minőség tehát elég jó. Az új must iránt a kereskedők érdeklődnek. Az eladások literenként 6—12 lej közötti árban történnek.

Terményárak Kolozsváron.

Buza 410, rozs 375, zab 390, ókukorica 380, új kukorica 280, lóheremag 1700 lej mázsánként.

Rétiszéna 100—110, lóhere és lucernaszéna 140—150 lej mázsánként.

Terményárak a Bánátban.

Buza 340—350, kukorica 335, zab 420, takarmányárpa 390, sörárpa 400, bükköny 300, tavalyi tökmag 730, új tökmag 630 lej mázsánként.

Ipari rovat

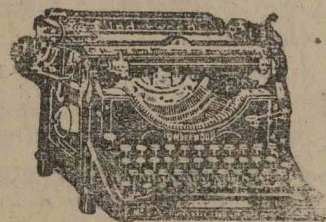
Megnyilt az első munkásegyletem.

Ralea miniszter és sok előkelőség jelenlétében nyílt meg az első román munkás egyletem. Ralea miniszter hangsúlyozta, hogy az intézményt azért létesítették, hogy a munkásság szellemét műveljék. Emellett azonban nem feledkezik meg a kormány arról sem, hogy a munkásság anyagi helyzetén javítson. Ennek kapcsán módosítani fogják a munkásnyugdíjazási intézkedéseket és lehetőséget nyújtanak arra, hogy a munkás családjának is biztosítsák a gondtalan megélhetést.

A Magyar Népet terjesztik magyar kötelesség!

Írógépek

Smith Premier Nr. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek átvári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekek-ből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógép-ből nagy raktár.

"RAPID"

ÍRÓGÉPVALLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33

érjük, — felelte a potrohos Canga és barátságos biztatás gyanánt fegyvere agyával tompon bükte a rabot.

Máskor talán összekülönbözött volna a tinólopó legényke a vármegye kutyáival, a két fogdmeggel; de most, a Kicskáné nevének hallatára megjuhászodott benne az indulat. A Kicskáné tudniillik messze Gömörben szép asszony, özvegy asszony és édes furmintból préselt bort mért az utszéli Vakablak-csárdában. Hát azért ült el most a dac a Bera szivének legalsó fiókjára.

Mentek hát és mendégéltek. Már hosszúra nyult a fa árnyéka, mikor végre megpillantótták a csárda eresze alatt ugráló füstmaeszkákat.

— Mán alig győzöm nyállal a szárazságot, édes egy Tandorka komám, — nyöszörgött Canga, miközben a sístergő szalonna illatát orra alá billentette a messziről jött szellőeske.

— Még vagy ezer lépés eselőre, ezer lépés hajszra, aztán a csap alá hasalhatnak kigyelmetek.

Kicskáné a konyhában éppen a laskanyujtón dolgozott a sodrófával, mikor a két pandur a rabbal betoppant a pitvarba. A tűzhelyen pirosodó tűzterepen egy mázos lábashan hagyma süldögélt a sístergő zsírban.

— Fékomadta, erre az állatra még az anyagoloknak is ráfut a nyáluk — mondta a potrohos Canga és fegyverét, börtarisznyáját, kakastollas kalapját a pitar sarkába dobva, betért az ivóba.

A szikár Tandorka káplár ezenképpen. A rab legény pedig letelepedett a pitar végére a hová mohotkából és holmi gizgazból alkalmas almocsát vetettek a faluzó Janók, Misók és egyéb drótosok és ablakvágók.

A pandurok bort kértek, iszogattak. Ez alatt a csárdásasszony is elkészült a laskatésztaival. Jólakott. Gömbölyü szájaeskájáról a kötény csücskével letörülte az ebéd nyomát, aztán a vendégek közé ült.

A jó bortól bizony nagy életre erősödik az ember. A két pandur hát feledve rabot, Pelsüecöt, dalikózni kezdett. Az ital fogytán fagyott, a kedvük meg azonképpen úgy felragadott, hogy még a szépasszonyra sem vetettek ügyet. Mikor aztán kifogyott a tizicés kancsóból a piros paripavér és a faggyumécs is lobbót vetett, ők is végignyultak a lócákon.

Csak másnap délelőtt ébredtek föl. Éppen indulni akartak, mikor látják ám, hogy a rab fekvőhelye üres... Csak a lánc és a vasperecek függtek a pitar egyik kampóján.

— A rossz törje ki, a mi Beránk bizony meglépett. Vicispán urunk ötvenet csapat ránk a deresen — sopánkodott a pocos Canga.

— Ó, ne kárhoztasson komám! Inkább azon törjük a koponyánkat, hogy mit fillentünk majd Pelsüecön a várnagy urnak — morgta Tandorka.

A gaznáció Bera pedig ezalatt szépen bekásmálódott Pelsücre. Eszeágában sem volt a szökés; csak meg akarta tréfálni a pandurokat. Be is állított a vármegyeházára, a várnagy át is adta a porkolábnak, aki rája esukta a vaspántos tömlőcajtót.

A két pandur éppen a tenaivalók felett töprengett, mikor csak betéved ám a csárdaszobába egy csavargó. Facér kondás, juhász, vagy efféle lehetett. Az okos Tandorkának hirtelen felesillant a szeme. A csavargóhoz lépett.

— Ecsém, v. na-e kedved egy évig ingyen kosztolódni a vármegye kenyeren? — kérdezte a rongyos embertől.

— Miért ne? — Csakhogy ott mogyoróhájjal zsirozzák a kását — felelte röhögve a csavargó.

— Eszi a fránya. Nem lesz ott egyéb dolgod, csak duhánt aprítasz a cancellista uraknak.

— Hát a napszám? Az angária?

— Azt mink ketten fizetjük a Canga komámmal. Minden napra megkapod a két garast; pirosbetüs napokon a poreió törkölice sem fog hiányozni, csak most az eecer rántsál ki bennünket a csávábul — esdekelt Tandorka és elbeszélte, hogyan és miként illant el kezeik közül a tinólopó Bera, a poklok pozdorjája.

— A macska bánja hát. Ha rosszul megyen ott a sorom, ugyis megszököm a vármegyétül — mondta a csavargó a foglalóképpen előlegezett meszely törkölyt egy nyeletre bevetté.

Delet harangoztak a csillagbuzogányos szentegyházban, mikor a pandurok az ál-tinótolvajjal beléptek a vármegyeház kapuján. Tüstént át is adták volna a rabot a porkolábnak, csakhogy némi kis bajoeska jött közbe.

— Bera? A Bacsó Bera? Hm... Hájszen

ő máma reggel óta ott alszik imán a szómán a tömlőben. Ő maga jelentkezett ma reggel a várnagy urnál — hebegte a porkoláb.

— Nem jól beszél kelmed — morrant fel Tandorka káplár. — Ezt a név és igazlélek szerint való Bacsó Berát csak tegnap este esiptük körömrre a határpásztornál.

A porkoláb erre feldühödött. Kinyitotta a tömlőcajtót, tomporon rugta a szalmán horkoló rabot, aztán rákiáltott:

— Co fel izibe, te akasztófa cimere! Mit heverészel ittég, he? A te pudvás agyarád nem vásik itt a vármegye kinyerén... Még aszongya, hogy ü a csetneki Bacsó Bera, a híres tinótolvaj!

— Hájszen én vónék a Bacsó Bera...

— Ne járjék a kásamagazinod, hanem lódulj, míg föl nem forr az epém.

— Semmi no... Majd megtudja kend, hogy én vagyok az igazi Bacsó Bera... Mert ugy lopni tinót, ahogyan én lopok, ugy más nem tud lopni — dörmögte Bera és nekiáltott az országutnak, ahol olyan szívesen látják a szeginlegint a szép Kieskáné esárdájában

Somlay Károly.

Munkács multja.

Munkács Bereg megyének legnagyobb és legnépesebb városa. Egy 1263-iki adománylevélben említés van róla. I. Lajos király 1352-ben a Litvániából kiűzött s Magyarországra menekült Koriatovics Tódort Munkács hercegévé s a munkácsi nagy uradalom urává tette. Ő erősítette meg a ma is meglevő s a Latorca balpartján egy különálló, szép kúpalaku hegyet koronázó Munkácsi várat. Halála után Munkács ismét visszaszállt a királyi kincstárra. Zsigmond király 1427-ben Brankovics György szerb despotának adta, majd Hunyadi János szerezte meg s 1445-ben szabad várossá tette, egyszersmind újra megerősíté a munkácsiakat az erdők birtoklásában. E kiváltságokat és kedvezményeket később Szilágyi Erzsébet, Mátyás király és Corvin János is jóváhagyták. A XVII-ik században I. Rákóczi György s különösen neje, a nagyemlékezetű Lorántffy Zsuzsanna birtoklása alatt nagy jólétnek örvendett a lakosság, de az 1657-ben betört lengyelek Munkácsot és környékét kifosztották, elpusztították. Báthory Zsófia, Zrinyi Ilona és ennek második

férje Thököly Imre idejében a folytonos hadjáratok és ostromok zivatarai között, valamint az 1703. évben kezdődött harc vége felé, midőn az 1711-ig II. Rákóczi Ferenctől és hadaitól birt várat a császári seregek körülveték és szorongatták, Munkács lakóinak fele részint elveszett, részint elköltözött s a város sok épülete a régi templommal együtt rommá lett. Midőn pedig a bécsi kormány Rákóczi kibujdosása után uradalmait elkobozta, 1726-ban a vár kivételével a gróf Schönborn családnak adományozta és békésebb idők következtén, jobban kezdett gyarapodni a városi polgárság, melynek számát az új adományos Rajna vidékéről betelepített kézművesekkel és földművelőkkel igyekezett szaporítani.

Érsekújvár.

Érsekújvár várát 1540 táján Várday Pál esztergomi érsek építtette a törökök ellen, a Nyitra vize partján, Leék, Görög, Gugh és Nyárhid falvak összeszőgelésénél.

Eleinte csak gunyolódtak a primással:

— Papi vár. Miséssel fogják védeni.

De később a legfontosabb hadiponttá nőtte ki magát, melyért folytonosan versenyeztek, majd a török, majd az ausztriai ház, majd a hadakozó erdélyi fejedelmek. Az egész XVII. században szinte szakadatlanul folytak a harcok Érsekújvár kapui előtt.

Rudolf királytól elvette a várat Boeskey István, Boeskeytől megint visszaszerezte az osztrák 1607-ben, az osztráktól újra elhódította Bethlen Gábor, amikor az őrség adta azt fel, elfogván és lefegyverezvén saját parancsnokát: Koháry Pétert.

Az osztrákok nagyon fájlalták a vár elvétét s a császár Bucquoi vezért bizta meg a visszahódítással:

— A vár a miénk legyen, — mondá a császár, — akármennyi vérbe kerül is. Sőt a pénzt sem sajnálom.

Bucquoi nagy haddal indult ellene és hét hétig ostromolta roppant erővel.

Már ingadozott a vár, feladási hírek szüvárogtak ki az ostromlottak köréből s ezer kimerülési jel mutatkozott. Bucquoi boldog volt, csak egy dolog keserítette, hogy a hódítás dicsőségét és a zsákmányt meg kell osztania a magyarokkal.

Az irigység rossz tanácsadó. Előhívatta a magyar tiszteket és így szólt, ő lévén a teljhatalmu parancsnok:

— Önöket hazabocsátom. Nincs semmi szükségem a csapataikra.

De ezzel az elhamarkodott lépésével ugyancsak megjárta, alig néhány napra ott termett ötezer huszárjával Horváth István s megtámadta Bucquoi uramat, kinek német zsoldosai nem bírtak elegendő ellentállást kifejteni, szétszórattak mint a polyva, magát Bucquoi-t is egy Csongrádi nevű katona löfegyvere terítette le. Szerencés lövés volt: nemességét s dominiumot hozott Csongrádinak

1663-ban török kézre került a vár s huszonkét évig nyögte a félhoját, míg a töröktől gróf Caprara Aeneas nagy vérontás közt visszavette.

De úgy volt megírva a csillagokban, hogy a császár soha sem bírhatta sokáig.

Jött II. Rákóczi Ferenc s az ő hatalmába került a vár. Itt székelt Beresényi Miklós sokáig, ideállítva bástyákra a híres rézagyut, melyet az értéküket vesztett „pro libertate” garasokból öntetett.

Rákóczi leveretése után az osztrák lefontatta a várat, hogy soha se lehessen többé másoké.

Apróságok • Adomák

Üveggel burkolt utakat készítenek Londonban.

Utak burkolására Amerikában és Angliában nagyon sokféle anyaggal kísérleteznek. Így például Amerikában aszfalttal átitatott gyapottal burkolják az utakat. Ez a burkoló anyag állítólag nagyon jól bevált, mert puha és rugalmas. Ezzel szemben érdekes, hogy az angolok legújabbán az üvegből készült burkoló anyag mellett foglaltak állást. Az aláalapozott utakat öt centiméter vastag üvegkockákkal rakják ki. Az üvegkockák teteje recés és így nem lehet azokon elcsuszni. A kockák nem törnek és nem kopnak, úgy, hogy rendkívül tartós és könnyen tisztítható burkolatot szolgáltatnak.

A földhöz vagyunk kötve!

A dán kormány kísérletet tett, hogy a Dániához tartozó Grönlandból eszkimókat neveljen dán iskolákban. Egész csapatra menő eszkimó ifjúságot vittek dán iskolákba. Az eszkimó ifjúság nagyon eszesnek és szorgal-

masnak bizonyult. Nevelésüket még sem lehetett befejezni mert nem bírták el az enyhe éghajlatot és csaknem mind megbetegedtek. Ez a tény igazolja, hogy minden nép hozzá van kötve ahhoz a földhöz, amelyen ősei éltek és nevelkedtek.

Cukrot tudnak készíteni narancshéjből.

Az emberi táplálkozásban annyira fontos cukrot legnagyobb mennyiségben cukornádból és cukorrépából állítják elő. A vegyészek azonban régóta kísérleteket folytatnak a legkülönbözőbb anyagokkal, hogy vegyi úton és olcsón lehessen cukrot gyártani. Hír szerint legújabbán sikeres kísérleteket folytatnak, hogy narancshéjből állítsanak elő cukrot. Az eddigi kísérletek nagyon biztatóak, mert 100 kg. narancshéjből sikerült 40 kg. cukrot előállítani. Ha ezt a vegyi felfedezést gyárilag értékesíteni lehet, a narancshéj előtt nagyszerű felhasználási lehetőségek állanak. A cukorgyártás mellett illatos olajat is ki lehet vonni és ezeket a legkülönbözőbb célokra lehet felhasználni.

Egy mázsát hizik naponta a bálna.

A bálna vagy cethal a legnagyobb emlősállat. A bálna ugyanis nem hal, hanem emlősállat, eleven fiakat szül és azokat szoptatja. A bálna fiak nagyon gyorsan nőnek. A tudósok megállapítása szerint fiatal korban olyan bőségesen táplálkoznak, hogy súlygyarapodásuk naponta száz kilót tesz ki.

Felújították Németországban a postakoesi intézményét.

A német postaigazgatóság intézkedésére Németországban megint bevezették a lovas postakoesikat. A postakoesik Németország természeti szépségekben gazdag vidékein személyforgalmat fognak lebonyolítani. A postakoesik személyzete egykoru ruhába lesz öltözve és a lovak s a kocsik felszerelése teljesen korhű lesz.

Gyermekésszel.

— Te lurkó, hogy merted azt a kisiut megverni? Hiszen te sokkal nagyobb vagy.

— No, majd talán megvárom, hogy akkorára nőjön, mint én, — feleli a kamasz.

Tanácsadó

D. K. A 250 lejesek nincsenek közforgalomban, azonban az adóhivatalok és közpénztárak 1938. december 31-ig elfogadják azokat. Igyekeztek tehát évvégéig valamelyik közpénztárnál befizetni a birtokában levő 250 lejeseket.

Z. I. A rendes takarmányok, amelyeket általában nyújtunk állatainknak, lényegesen nem befolyásolják a tej minőségét. Vigyázni kell, hogy a takarmány ne legyen romlott vagy kellemetlen szagú, mert ezt a szagot a tej felveszi. Az olajtartalma takarmányok a tej zsirját lággyá teszik.

Z. L. Kétségtelenül igaza volt szomszédjának. Égő istállóból a lovat úgy lehet legkönnyebben kivezetni, ha felszerszámozzák. Akár nyerget, akár hámot tesznek a lóra könnyen ki lehet vezetni.

H. I. A nagyenyedi Hangya Központ nagyobb mennyiségű diót keres megvételre. Forduljon tehát sürgősen a Hangya Központ igazgatóságához és jelentse be a mennyiséget, amit el tud adni. Mindenesetre siessen a bejelentéssel, nehogy a Hangya beszeresse a szükségletét.

Z. F. A vérnyomás nagysága fiatalabb embereknél 125–130 milliméter szokott lenni. Később a vérnyomás fokozatosan emelkedik. 40 éven felül általában azt tartják, hogy akkor rendes a vérnyomás, ha 100-hoz hozzáadjuk az illető ember életéveinek a számát. Ilyenformán 50 éves embernek a vérnyomása 150 milliméter kellene, hogy legyen. Megjegyezzük azonban, hogy ettől 30–40 milliméteres eltérések is előfordulhatnak anélkül, hogy betegségét jelentenének. A munka, a kedélyállapot, a fájdalom nagyon befolyásolhatják a vérnyomás nagyságát. Ezért tehát ajánljuk, hogy a népszerű orvosi könyvből olvasott adatoktól ne ijedjen meg, hanem vizsgálta meg magát szakorvossal, aki vérnyomása tekintetében szakszerű ítéletet fog mondani.

Szerkesztői üzenetek.

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

J. I. Lemhény. J. D. Nyujtód. B. P. Lugos. K. J. Nagyg. P. I. Bereck. H. J. Mélynádas. H. J. Székelymuzsna.

ELŐFIZETŐINKHEZ! *Mindazon előfizetőinket, akik f. év végéig szóló hátralékaikat még nem fizették ki, fokozatosan felszólítottuk részben az általunk kitöltött és kiküldött postautalvány felhasználásával, részben pedig kiküldöttünk által, akik a hátralékos előfizetőket felkeresték és hátralékaik kiegyenlítésére szólították fel. Ezen felhívásunkra az előfizetők legnagyobb része hátralékát ki is egyenlítette, azonban vannak még olyanok, akik ezt nem tették meg és így a hátralék még most is fennáll. Ezt elsősorban azért tartjuk szükségesnek felemlíteni, mert az 1939. évi könyvnapárunk a jövő hónap folyamán megjelenik és csak azoknak küldhetjük el a napárt, akik előfizetéseikkel az év végéig rendben vannak. Ennélfogva ismételt felszólítunk minden hátralékost, hogy fennálló tartozásukat legkésőbb e hó végéig fizessék ki, mert, ha ezt megteszik, azokkal együtt, akik már kifizették, a könyvnapárt az első szállítmány elküldésekor eljuttatjuk címükre. Akik később fizetnek, azok a napárt csak később kaphatják meg.*

Megbizottaink, mint előző számunkban már jeleztük, ez alkalommal Marostorda, Krassószerény és Kolozs megyékben keresik fel előfizetőinket a hátralékos díjak beszédése végett. Felkérjük tehát mindazokat, akiket megbizottaink meglátogatnak, hogy a fennálló tartozásaikat szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki megbizottainknak.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. I. Mezőszengyel 150, Ifj. K. Gy. Ikland 155, D. Gy. Székelypetőfalva 155, Sz. I. Izgar 155, T. P. Kézdivásárhely 6171, S. J. Marosludas 150, T. A. Sövényfalva 155, K. J. Csikszenmárton 150, D. M. Bonyha 150, Ifj. N. S.

Vadász 155, B. M. Vadász 150, M. S. m. Domokos 55, T. B. Olthévíz 155, B. D. F. Ozsdola 143, A. L. 3 pld-ért 455; *Bereckről:* I. L. 150, P. I. 150, T. M. Bölön 155, Ifj. F. M. Lisznyó 155, V. K. Torja 250, Cs. L.-né Felsőróna 155, E. B. M. Belényesujlak 155, Ifj. V. I. Nagyvarjas 143, L. J. Magyarpécska 155, Sch. B. Borossebes 155, S. G. M. Erdőhegy 155, Sz. G. Biharvajda 155, M. J. Zselyk 143, L. I. Marosvásárhely 155, K. I. Noszoly 155, K. S. Magyardecse 150, H. B. Agyagfalva 150, F. L. Nagypetény 150, M. J. Valkány 150, Ifj. O. F. Szinérváralja 155, Cs. I. Piskolt 138, T. J. Izgar 150, M. M. Mosea Rácatou 150, K. J. Vadász 150, K. D. Magyarberkesz 150, V. E. Vetés 155, Ifj. M. J. Magyarfráta 180, L. Gy. Bölön 155, E. F. Magyarapud 155, L. E. Románberetye 155, K. M. Mezőterem 275, Ny. I. Hegyközszenmiklós 150, Sz. S. Ant 300, B. J. Zselyk 150, O. K. Hegyközpályi 155, Sz. Gy. Bölön 155, özv. K. I.-né Papolo 150, B. B. Marosvásárhely 155, N. B. Májá 105, H. M. Zselyk 155, S. M. Káposztásszentmiklós 150, Z. P. Németszentpéter 140 és Ifj. M. M. Zselyk 155 lej.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Alláskeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelégés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyiszintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Kertész tanulónak felvesszünk székely fiut, zöldség, virág tenyésztésben elsőrendű kiképzést nyer. Gáspár kertész, Hoghiz-Olthévíz, jud. Tárnava Mare.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Rajka László.

Az erdélyi magyar tanári társadalom egyik legképzettebb tagja dőlt ki dr. Rajka Lászlóval, a kolozsvári Marianum leányfőgimnázium tanárával, aki 44 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Tanári, társadalmi és szakirodalmi működése egyaránt nyomot hagyta kultúréletünkben, s halálát méltán és őszintén fájlatja a lassan, de folyton ritkuló magyarság. A Magyar Néphez is meleg baráti kapcsolatok fűzték. A Magyar Nép könyvtára sorozatának első könyvét, a magyar szavalókönyvet is ő állította össze. Benne magyar társadalmunk egyik kiváló munkás tagját, lapunk őszinte jóbarátját vesztette el. Áldás emlékének.

Tanuld meg!

Tegyünk el zöldséget levesek izesítésére!

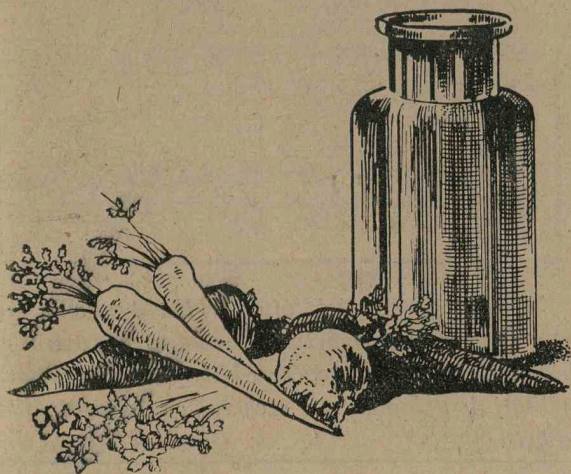
A levest (még a rántott leveseket is!) úgy tesszük ízletessé, hogy zöldséget is főzünk bele. A levesbe főzött zöldség főképpen murek, celler és petrezselyemgyökér, továbbá a különböző zöldségek apróra vágott levele. Különösen a petrezselyem és a celler levele szolgáltat igen jó leves izesítőt. Rövidesen beköszöntenek a fagyok és nem lehet könnyen leves izesítő zöldséghez jutni. Ezért most, idejében gondoskodjunk leves izesítő zöldség eltevéséről. Kitiünően készíthetünk leves izesítőt hulladék zöldségből, ugorlás

üvegben eltéve a következő módon: mureket, petrezselymet, cellert alapos mosás után levelestől apróra vágunk. Végezhetjük ezt husdaráló segítségével is. Az apróra vágott zöldséget sóval rakjuk össze. kiló zöldséghez fél kiló sót használunk fel. Mikor a levest főzzük, só helyett ebből az izesítő anyagból teszünk a vízbe 1—2 kanállal. A végleges ízt azután tiszta sóval adjuk meg.

Gyógyszer fagyott taraju baromfiak számára.

Az első téli hideg rendszeren kárt szokott okozni a baromfiállományban azáltal, hogy a fiatalabb, vagy kényesebb baromfiak taraja lefagy. A fagyott taraju baromfi nagyon szenved, lesóványodik. Sokszor a fagyás nem gyógyul meg s a baromfi elhull. Ezért jó már most felkészülni a fagyott tarajok gyógyítására. Kitiünően lehet készíteni fagyott tarajok gyógyítására házilag is.

Összevegyítjük a következő anyagokat: 10 gramm terpentinolaj, 10 gramm kámforos szpiritusz, 10 gramm sáfrány-tinktúra. Ezzel a szerrel a megfagyott tarajokat naponta háromszor kezeljük. A kezelést 4—5 napig folytatjuk úgy, hogy a kezelt baromfit az olból nem engedjük ki. A kezelést ezután még 8—10 napig folytatjuk és a baromfiakat, ha nincs nagy fagy, kiengedjük. Kezelés után a fagyott tarajokat vazelinnel kenjük be.

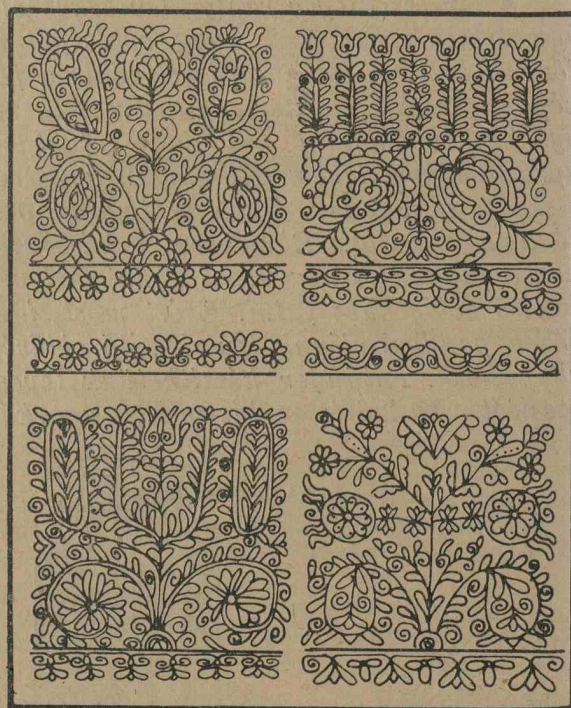
Szorgos munka verejtékét
Mezők, rétek jól felélték.
A fáradt test hadd pihenjen,
Gazdagodjék most a szellem.

Az almába szurt vasszeg jelentősége.

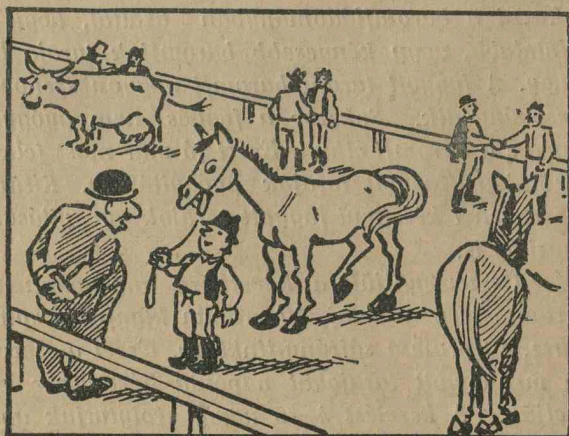
Régi idő óta szokásban van, hogy vérszegények és sápkórosok számára úgy készítenek almából gyógyszert, hogy az almába vasszegeket vernek. A szegeket néhány napig állni hagyják az almában és az almát a beteggel megetetik. Ez az eljárás abból a tudományos megállapításból fakadt, hogy a vas gyógyítja a vérszegénységet, mert a vörös vérszövetek festékanyagának tekintélyes része vas. Mégis rejtélyes volt különösen az orvosok előtt, hogy miért ragaszkodik a közfeljóság ehhez a gyógyszerhez és hogy a használatban valóban miért válik olyan jól be a vasszeggel átszurt alma? Most aztán világosság derült erre is. Tudományos kutatások során megállapították, hogy a vas a szervezetbe jutva, különösen akkor hatásos a vérszegénység megszüntetésére, hogyha C vitamin is van jelen a szervezetben. Már pedig az alma nagyon sok C vitamint tartalmaz és így

az almasav által kioldott vas rendkívül hatékony gyógyszerként válik be a vérszegénység gyógyításánál. Ez a tudományos megállapítás ismételtlen fényes bizonyítást szolgáltatott amellet, hogy a gyakorlati tapasztalatok sok esetben kiállják a tudomány tűzpróbáját.

A magyar diszítés alapformái.

Négy írásos térkitöltő és két keskeny szegély diszítését szemelteti mai rajzunk. Külön, külön is befejezett egész diszt mutatnak, használhatjuk valamennyit szegély, vagy sarok disztek is.

Kupec: Aztán nem félős ez a ló?

Gyerek: Mán hogy az ördögbe volna félős, amikor egy év óta minden éjjel egymaga hál az istállóban.